

การวิจัยและพัฒนากรอบหลักสูตรสุขุขทัยเมืองสร้างสรรค์ด้านหัตถกรรมและ
ศิลปะพื้นบ้านที่สอดคล้องกับพันธกิจสมาชิกเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ องค์การ
เพื่อการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)
RESEARCH AND DEVELOPMENT OF THE SUKHOTHAI CREATIVE CITY
CURRICULUM FRAMEWORK FOR HANDICRAFTS AND FOLK ARTS
IN ALIGNMENT WITH THE MISSION OF MEMBERS OF THE CREATIVE CITY
NETWORK ORGANIZATION FOR EDUCATION UNITED NATIONS
SCIENCE AND CULTURE (UNESCO)

กรัณย์พล วิวรรณมงคล*

Karanphon Wiwanthamongkon

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Faculty of Education, Rajabhat Kanchanaburi University

พรชัย หนูแก้ว, ศุภลักษณ์ สัตยเพริศพราย

Pornchai Nukaew, Supalak Satpreetra

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Faculty of Business Administration, Southeast Asia University

ชูวิทย์ กมุทธภิชัย

Choowit Kamuthapichai

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University

ระยา คงขาว

Raya Kongkhao

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

Sukhothai Secondary Education Service Area Office

ธีรพงศ์ จุลสายพนร

Theerapong Junsaipon

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

Phetchabun Secondary Education Service Area Office

* Corresponding Author; E-mail: Karanphon@gmail.com

Received January 15, 2025; Revised May 28, 2025; Accepted May 28, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์แนวทางการสร้างกรอบหลักสูตรสุขุขทัยเมืองสร้างสรรค์ฯ 2) พัฒนาและหาคุณภาพกรอบหลักสูตรฯ 3) ผลการนำกรอบหลักสูตรฯ ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ 4) ศึกษาผลการนำกรอบหลักสูตรฯ ไปใช้ และข้อเสนอแนะทางนำกรอบหลักสูตรฯไปใช้ในวงกว้าง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สถานศึกษาจังหวัดสุโขทัย ในปี พ.ศ. 2564 โดยความสมัครใจเข้าร่วม (Volunteer Sampling) จำนวน 51 สถานศึกษา เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม, แบบสัมภาษณ์, เอกสารกรอบหลักสูตรสุขุขทัยเมืองสร้างสรรค์ ฯ, คู่มือฝึกอบรมการนำกรอบหลักสูตรฯไปใช้, แบบประเมินคุณภาพหลักสูตรฯ,

แบบประเมินการติดตามการใช้หลักสูตรฯ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) แนวทางกรอบหลักสูตรสุขุขทัยเมืองสร้างสรรค์ ด้านหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้าน มีจำนวน 9 หมวดและจัดทำคู่มือการนำไปใช้ และมีการฝึกอบรมให้แก่สถานศึกษาเน้นปฏิบัติการ มีการนิเทศติดตามสถานศึกษา

2) การพัฒนาเอกสารกรอบหลักสูตรสุขุขทัยเมืองสร้างสรรค์ฯ เพื่อนำไปใช้ในสถานศึกษามีผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมที่ 0.84

3) การนำกรอบหลักสูตรไปใช้ได้จัดทำคู่มือการฝึกอบรมมีจำนวน 4 บท รวม 18 ชั่วโมง ได้นำไปใช้และทำการทดสอบหลังการฝึกอบรมมีผลคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากและได้หลักสูตรจำนวน 57 หลักสูตรมีคุณภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4) ประสิทธิภาพการนำกรอบหลักสูตรฯ ไปใช้ในสถานศึกษามีผลการประเมินเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก และขอเสนอแนวทางการนำกรอบหลักสูตรฯ ไปใช้ให้ครอบคลุมระบบและกลไก

คำสำคัญ: กรอบหลักสูตร, เมืองสร้างสรรค์, หัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้าน, องค์กรเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

Abstract

This research aims to: (1) Analyze the framework development approach for the Sukhothai Creative City curriculum, (2) Develop and evaluate the quality of the curriculum framework, (3) Examine the implementation of the curriculum framework in school curriculum development, and (4) Define the effectiveness of the curriculum framework implementation and propose strategies for its broader application. This study employed a research and development (R&D) methodology, with the target group consisting of educational institutions in Sukhothai Province in the year 2021. A total of 51 institutions participated voluntarily through volunteer sampling. The research instruments included a questionnaire, an interview form, the Sukhothai Creative City curriculum framework document, a training manual for curriculum framework implementation, a curriculum quality assessment form, and a curriculum implementation monitoring form. The statistical methods used in the study included percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The research results were found as follows:

1) The Sukhothai Creative City Curriculum Framework for Handicrafts and Folk Arts consists of 9 categories and has a manual for implementation. There is also training for educational institutions, focusing on practical work, together with supervision and monitoring of educational institutions.

2) The development of the Sukhothai Creative City curriculum framework document for school implementation was evaluated by experts, yielding an average appropriateness score of 0.84.

3) The implementation of the curriculum framework resulted in a training manual consisting of 4 chapters, totaling 18 hours. It was used and tested after training with an overall average score at a high level. A total of 57 courses were obtained with an overall quality at a high level.

4) The effectiveness of the curriculum framework implementation in schools was rated at a high level. Recommendations were made to enhance the system and mechanisms for broader and more effective implementation.

Keywords: Curriculum framework, Handicrafts and folk arts, United Nations Science and Culture (UNESCO)

บทนำ

เมืองสุโขทัยเป็นเมืองแห่งอารยธรรมที่ดำรงคงไว้ตลอดระยะเวลาอย่างยาวนาน โดยทางจังหวัดสุโขทัยได้มีจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ ด้านหัตถกรรม และศิลปะพื้นบ้าน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสุโขทัยและความร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ที่ผนวกกับความหลากหลายทางธรรมชาติภูมิปัญญา การให้บริการสร้างสรรค์นวัตกรรมและวัฒนธรรม มีแนวทางการสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มรายได้และสร้างคุณค่าให้กับสินค้าและบริการในท้องถิ่น อีกทั้งการท่องเที่ยวจังหวัดสุโขทัย ได้เน้นการท่องเที่ยวทุกรูปแบบโดยเฉพาะทางประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าที่สามารถส่งผลต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดและจังหวัดข้างเคียงด้วยตามลำดับ (กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดสุโขทัย, 2564) และการดำเนินภายใต้พันธสัญญาสมาชิกเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ ประกอบกับการดำเนินงานตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน MEMBERSHIP MONITION GUIDELINES ของสมาชิกเครือข่ายสร้างสรรค์ (UCCN) เป็นการส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นนำภูมิปัญญาผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมสร้างสรรค์ที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและยังเป็นการสร้างรายได้ สร้างโอกาสให้กับคนในจังหวัดสุโขทัย สร้างโอกาสอย่างเท่าเทียมสำหรับทุกคน และส่งเสริมให้เกิดจิตสำนึกรักบ้านเกิดและเกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับคนในจังหวัดในระยะยาว เมืองสร้างสรรค์สุโขทัย ด้านหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้าน เป็นเป้าหมายที่สำคัญ ที่ทางจังหวัดสุโขทัยประสงค์พัฒนาให้เกิดขึ้นและได้รับ การยอมรับขององค์การยูเนสโก (UNESCO) โดยการดำเนินการมีระยะเวลา 5 ปี (2564-2568) โดยสร้างสรรค์และขับเคลื่อนให้ทุกฝ่ายร่วมปฏิบัติและพัฒนาให้เกิดขึ้นตามเป้าหมายตามข้อสนธิสัญญาและได้รับการรับรอง และส่งผลกระทบต่อให้เกิดความมั่นคง มั่นคงและยั่งยืนสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาประเทศ 20 ปี (2561-2580) นับว่าเป็นโอกาสที่ท้าทายของคนสุโขทัยที่จะสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมให้เกิดการต่อยอดและประจักษ์สู่สายตาชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาเยี่ยมเยือน ท่องเที่ยวเมืองสุโขทัย รวมทั้งการเพิ่มขีด การแข่งขันทางวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์กรมหาชน), 2562; Bayliss, 2007)

สภาพปัจจุบันสู่การพัฒนาพันธกิจสมาชิกเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ องค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ยังไม่ได้มีการจัดทำกรอบหลักสูตรสาระ ท้องถิ่นสำหรับการนำไปใช้ในการขับเคลื่อนพันธกิจสู่ระบบการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายและ เป็นหลักแนวทางสำคัญเพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็น เรื่องที่ใหม่สำหรับบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่จังหวัดสุโขทัยในการขับเคลื่อนภารกิจที่ได้รับ มอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย ในการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อใช้ สำหรับเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการจัดการหลักสูตรสู่สถานศึกษาให้เกิดเอกภาพอย่างมีเป้าหมายและ เกิดผลต่อทุกฝ่ายรวมถึงการกำกับติดตามผล ทั้งนี้สถานศึกษายังมีอิสรภาพในการบริหารจัดการการใช้ ทุนเงินในชุมชนต่อยอดพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่การเสริมศักยภาพการเรียนรู้สู่อาชีพและ การสร้างสรรค์ผลงานของนักเรียนและเยาวชนสู่ระดับสากล (กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูล เพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดสุโขทัย, 2564)

นับได้ว่าการขับเคลื่อนพันธกิจเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ในครั้งนี้มุ่งหวังให้หน่วยงาน สถาบันการศึกษาได้เร่งระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นสู่การส่งเสริมต่อยอด ปรับเปลี่ยน ปรับปรุง และ ออกแบบสร้างสรรค์ ช่วยตอบสนองการดำรงชีวิตประจำวันและช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของคนใน ท้องถิ่นและชุมชน รวมถึงการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนเห็นคุณค่า ทรัพยากร ภูมิปัญญาวิถีชีวิตได้นำมา ต่อยอดให้เกิดมูลค่าและสร้างสรรค์สร้างนวัตกรรมใหม่สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้แก่ประเทศชาติและเผยแพร่สู่ อารยประเทศอย่างมีศักยภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์แนวทางกรอบหลักสูตรและแนวทางการนำกรอบหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา
2. เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพกรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ด้านหัตถกรรมและศิลปะ พื้นบ้าน
3. เพื่อศึกษาผลการนำกรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ ฯ ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา
4. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการนำกรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ ฯ ไปใช้ในสถานศึกษา และข้อเสนอแนะทางนำกรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ไปใช้ในการขยายผล

การทบทวนวรรณกรรม

พันธกิจเมืองสร้างสรรค์ การพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก (UNESCO Creative Cities Network-UCCN) ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2547 เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่าง เครือข่ายร่วมดำเนินการใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน ในมิติ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมส่งผลต่อการพัฒนาเมืองที่เป็นสมาชิกเครือข่าย เป็นตัวกลาง แลกเปลี่ยนถ่ายทอดประสบการณ์ องค์ความรู้ รวมถึงการขับเคลื่อนกลไกการดำเนินงานให้บรรลุ เป้าหมายของคณะกรรมการยูเนสโกสู่ความยั่งยืนภายในปี 2030 ขององค์กรสหประชาชาติ

การพัฒนากรอบหลักสูตร เป็นขอบข่ายสาระสำคัญการดำเนินการ หรืออาจเป็นแนวทาง ในการจัดการศึกษา รวมถึงแนวทางการพัฒนาหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายของกรอบหลักสูตร

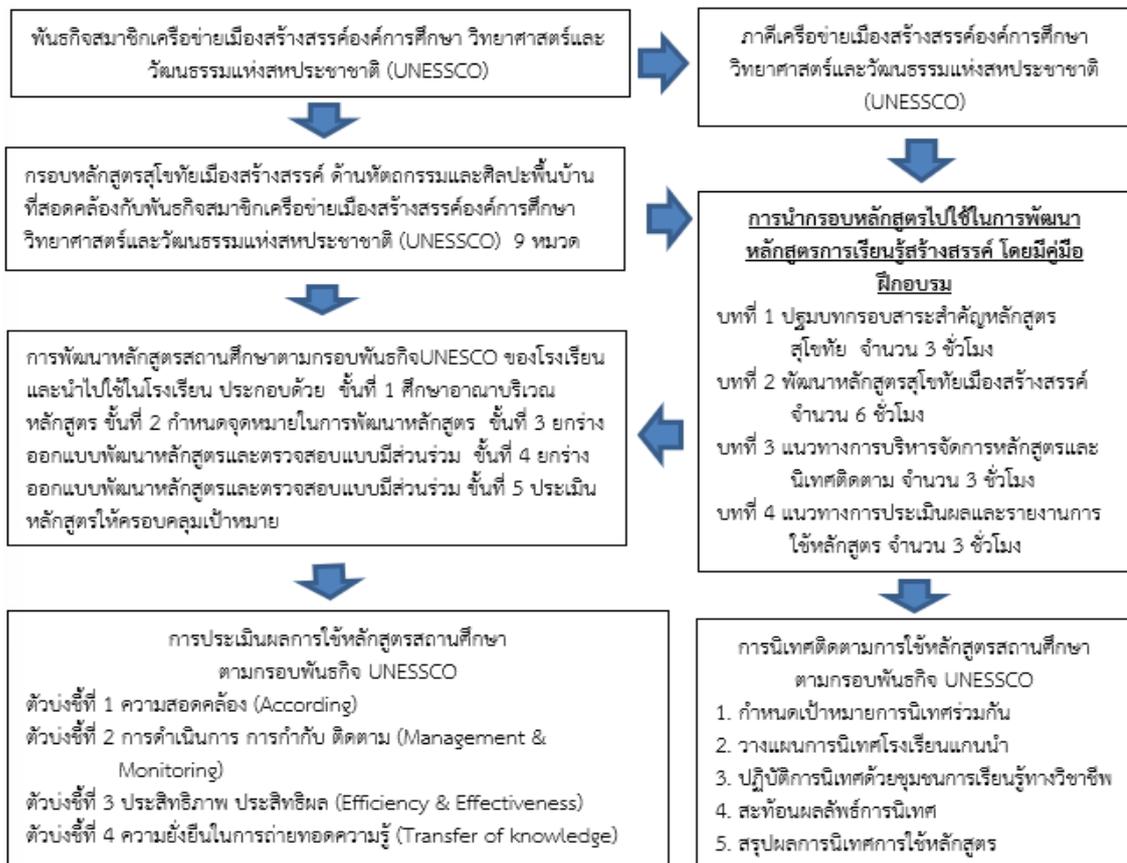

มีส่วนประกอบเกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดหมาย ขอบข่ายสาระต่าง ๆ ที่ต้องการมุ่งหมายให้เกิดขึ้น โดยการนำรวมทุกส่วนในกรอบที่พัฒนาขึ้นตลอดแนว โดยการนำกรอบหลักสูตรสู่การนำไปใช้พัฒนาหลักสูตรจากกรอบหลักสูตรฯ สู่การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมตามบริบทการนำไปใช้ของโรงเรียนหรือหน่วยงาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552; กรัณย์พล วิวรรณมงคล, 2560)

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การกรอบหลักสูตรสู่โขทัยเมืองสร้างสรรค์ นำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมมี 3 แนวทางด้วยกันดังนี้ 1) บูรณาการสาระวิชาแกนกลาง 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม มุ่งเน้นสาระสำคัญตามบริบทและสอดคล้องกับกรอบหลักสูตร และ 3) การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (แนะแนว ชุมนุม ชมรม) มุ่งเน้นการเรียนรู้เกิดเอกลักษณ์ตามบริบทชุมชนและท้องถิ่นภูมิปัญญาการพัฒนามีขั้นตอน 5 ขั้นตอนจากการสังเคราะห์ในครั้งนี้ ได้ใช้แนวคิดของ (Taba, 1962; Tyler, 1950; กรัณย์พล วิวรรณมงคล (2560)

การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างเสริมความเข้าใจสู่การปฏิบัติ การพัฒนาที่นำไปใช้ในการพัฒนาครูได้มุ่งเน้นกลไกการพัฒนาที่ช่วยเสริมสร้างประสกรณสู่การปฏิบัติโดยมีกระบวนการพัฒนาฝึกอบรมพัฒนาดำเนินโดยใช้ขั้นตอน 6 ขั้นตอนจากการสังเคราะห์เพื่อนำไปพัฒนาในการศึกษาวิจัยนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560; กมล โพธิ์เย็น, 2559; กมลชนก ภาคภูมิ และคณะ, 2558)

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการด้วยวิธีการวิจัยและพัฒนา ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัย (Research) : การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนากรอบหลักสูตรฯ

กลุ่มเป้าหมาย ในระยะที่ 1 คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจงในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากรอบหลักสูตรและการขับเคลื่อนการการจัดการศึกษาสุโขทัย รวมจำนวน 28 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย คณะผู้วิจัยประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) และวางแผนพัฒนาเครื่องมือวิเคราะห์กรอบหลักสูตรฯ และแนวทางการนำกรอบไปใช้ในการจัดการศึกษา กลุ่มเป้าหมายจำนวน 28 คน และสรุปประเด็นทบทวนข้อมูล สาระกรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ และแนวทางการนำกรอบหลักสูตรฯ ไปใช้ในการจัดการศึกษาจังหวัดสุโขทัย

ระยะที่ 2 การพัฒนา (Development) : การพัฒนาและหาคุณภาพกรอบหลักสูตรฯ

กลุ่มเป้าหมายการศึกษาวิจัย 2.1) ผู้แทนคณะผู้บริหารและครู ศึกษานิเทศก์ที่มีความสำเร็จรวมจำนวน 40 คน 2.2) ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความสอดคล้องกรอบหลักสูตรสุโขทัย จำนวน 17 คน ได้มาโดยการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณและทำการเรียนเชิญเข้าร่วมประชุม

วิธีการดำเนินการวิจัย นำข้อมูลจากระยะที่ 1 มาวางแผนแนวทางการยกร่าง กรอบหลักสูตรฯ

ร่วมทำเอกสารยกร่าง กรอบหลักสูตรฯ ระยะเวลา 2 วัน จำนวน 40 คน รับรองคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 ท่านเข้าร่วมประชุมการวิพากษ์ และวิเคราะห์สรุปผลยืนยัน แก้ไขข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้

ระยะที่ 3 การวิจัย (Research) : การนำกรอบหลักสูตรฯ ไปใช้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

กลุ่มเป้าหมายการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูโรงเรียนพื้นที่จังหวัดสุโขทัย สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและประกาศนียบัตรวิชาชีพ รวมจำนวน 51 สถานศึกษา ปี พ.ศ. 2564

วิธีการดำเนินการวิจัย ดำเนินการประชุมวางแผนดำเนินการขับเคลื่อนการนำกรอบหลักสูตรสุโขทัย โดยฝึกอบรมให้กับผู้แทนจากสถานศึกษาเรื่องการนำกรอบหลักสูตรฯ ไปใช้สู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นระยะเวลา 3 วัน โดยดำเนินการจำนวน 2 ครั้ง และดำเนินการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและปรับแก้ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษาในปีการศึกษา 2564 พร้อมมีการนิเทศติดตามร่วมกับศึกษานิเทศก์สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลงพื้นที่ตามแผนและสรุปผลการติดตามการใช้หลักสูตรการเรียนรู้สร้างสรรค์

ระยะที่ 4 การพัฒนา (Development) : การประเมินและสรุปผลการนำกรอบหลักสูตรฯ

และเสนอแนวทางการปรับปรุงกรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ ฯ

กลุ่มเป้าหมายการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร คณะครู สถานศึกษาแกนนำพื้นที่จังหวัดสุโขทัย สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและประกาศนียบัตรวิชาชีพ รวมจำนวน 51 สถานศึกษา เป็นกลุ่มเดียวกันในระยะที่ 3

วิธีการดำเนินงาน จัดประชุมแนวทางการประเมินผล สรุปและวิเคราะห์ผลการนำกรอบหลักสูตรฯ ซึ่งกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียน ช่วงระยะเวลาการจัดกิจกรรมเนื่องด้วยสถานการณ์โควิด-19 มีการปรับเปลี่ยนวิธีการทั้งออนไซต์และออนไลน์ สรุปสังเคราะห์และผลสรุปและข้อเสนอแนะ และเขียนรายงานผลการวิจัย ฉบับสมบูรณ์และเผยแพร่ในลำดับต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยมีจำนวน 5 เครื่องมือได้แก่ เอกสารกรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ ด้านหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้าน ฯ, คู่มือฝึกอบรม, แบบประเมินการประเมินความรู้ ความเข้าใจ สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม, แบบประเมินคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษา, แบบประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์แนวทางการสร้างกรอบหลักสูตรฯ ได้เสนอแนวทางการนำไปใช้ดังนี้
 1) กรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ สรุปได้จำนวน 9 หมวดดังนี้ 1.1) เครื่องสังคโลก 1.2) ผ้าทอ 1.3) เครื่องเงินเครื่องทองโบราณ 1.4) งานจักสาน/ไม้แกะสลัก 1.5) งานใบตอง 1.6) อาหารพื้นบ้าน 1.7) ลายสีไทย 1.8) ทศนศิลป์และงานศิลปะพื้นบ้าน 1.9) ดนตรีและการแสดงพื้นบ้าน
 2) การดำเนินการจัดทำคู่มือการนำกรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ ไปใช้ในหน่วยงานสถานศึกษา แยกนำ 3) จัดทำคู่มือฝึกอบรมแก่สถานศึกษานำร่องในการนำกรอบหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษาไปใช้ให้เกิดผล 4) การดำเนินการมีการนิเทศติดตามการนำไปใช้ให้สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์

2. ผลการพัฒนาและหาคุณภาพภาพกรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ เมื่อนำมาพัฒนาเป็นเอกสารประกอบด้วย บทนำ, สารบัญชักรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ด้านหัตถกรรม ศิลปะพื้นบ้าน, กรอบสาระหัตถกรรมศิลปะพื้นบ้าน “สุโขทัยเมืองสร้างสรรค์, แนวทางการติดตามและประเมินผล ผลการพัฒนาคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณามีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมที่ 0.84

3. ผลการนำกรอบหลักสูตรฯไปใช้และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้ดำเนินการพัฒนาเป็นคู่มือมี 4 บทดังนี้ บทที่ 1 ปฐมบทกรอบสาระสำคัญหลักสูตรสุโขทัย จำนวน 3 ชั่วโมง บทที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ จำนวน 6 ชั่วโมง บทที่ 3แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและนิเทศกำกับติดตาม จำนวน 3 ชั่วโมง และบทที่ 4 แนวทางการประเมินผลและรายงานการใช้หลักสูตร จำนวน 6 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง มีผลการพัฒนาดังนี้

3.1) คณะผู้วิจัยได้นำไปใช้ฝึกอบรมและพัฒนาผู้บริหารและครูซึ่งเป็นผู้แทนจากแต่ละโรงเรียนได้ประเมินความรู้ ความเข้าใจหลังการฝึกอบรมเพื่อตรวจสอบแนวทางที่เหมาะสมก่อนนำกลับไปพัฒนาให้เกิดความสมบูรณ์ในสถานศึกษาได้ผลการประเมินคะแนนผลการทดสอบผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D.= 0.54)

3.2) ผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนแกนนำจำนวน 51 โรงเรียน โดยหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับกรอบหลักสูตรและเป็นไปตามบริบทวิถีชีวิตของคนสุโขทัย เป็นไปตามสภาพภูมิศาสตร์ทรัพยากรในการจัดหลักสูตรเฉพาะด้าน อาทิ หมวดผ้าทอ หมวดเครื่องเงินเครื่องทองโบราณ คุณภาพหลักสูตรการเรียนรู้สร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ ด้านหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D.= 0,96)

3.3) การติดตามการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา โดยการติดตามการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษาได้กำหนดแนวทาง

การติดตามไว้ 2 ลักษณะวิธีด้วยกันคือ 1) การประชุมปฏิบัติการติดตามการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางการนำไปใช้ในสถานศึกษามีความพึงพอใจต่อการติดตามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.44) และ 2) การนิเทศติดตามเชิงพื้นที่ ที่ได้รับความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุโขทัย ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ทุกโรงเรียนสามารถใช้หลักสูตรได้เป็นไปตามกรอบหลักสูตร

4) ประสิทธิภาพของการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา และเสนอแนวทางการรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ไปใช้ดังนี้

4.1) ผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาพื้นที่จังหวัดสุโขทัยที่สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ฯ คณะกรรมการวิจัยได้ดำเนินการศึกษาเชิงพื้นที่ หลังการนิเทศติดตามสถานศึกษา ได้ผลการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.63)

4.2) ข้อเสนอแนะหลังจากการใช้กรอบหลักสูตรฯ มีข้อเสนอแนะการนำกรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ฯ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดสรุปข้อเสนอแนะได้ดังนี้

(1) กรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ มีความหลากหลายเหมาะสมกับหน่วยงานการศึกษาในจังหวัดสุโขทัย ผู้พัฒนาหลักสูตรต้องเข้าใจบริบทและทุนในบริบทการเสริมศักยภาพเด็กและเยาวชนให้เกิดการสร้างสรรคการเรียนรู้

(2) การนำกรอบหลักสูตรฯ ไปใช้ในสถานศึกษาควรมีพี่เลี้ยงช่วยฝึกอบรม หรือกิจกรรม

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจนสามารถพัฒนาให้เกิดผล และการนิเทศติดตาม อาจต้องใช้ระยะเวลาในการนำไปใช้และควรมีพี่เลี้ยงร่วมสร้างเวทีหรือเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้มากขึ้น

(3) ผลลัพธ์การใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรฯ ควรเน้นย้ำความสำคัญและความแตกต่างจากหลักสูตรท้องถิ่น รายวิชาเพิ่มเติมทั่วไป โดยเน้นผลลัพธ์เป็นฐานการเรียนรู้ต่อยอดการเรียนรู้สู่อาชีพตามบริบทภูมิปัญญาของคนสุโขทัยและสอดคล้องกับยูเนสโก

(4) นวัตกรรมสร้างสรรค์การเรียนรู้จากนักเรียนที่เกิดจากผู้สอนแต่ละสถานศึกษา โรงเรียนควรคัดกรองและทำบัญชีคลังนวัตกรรม/การขึ้นทะเบียนนวัตกรรมครูและนักเรียน เพื่อสะดวกต่อการนำไปเลือกใช้และเผยแพร่ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจตามเป้าหมายของพันธกิจยูเนสโก

(5) กลไกการประเมินผลการใช้หลักสูตร ทั้งการประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมตามหลักสูตร และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ควรให้สถานศึกษาทำประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกหลักสูตรในสถานศึกษา

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ที่มีแนวทางพัฒนากรอบหลักสูตรฯ ได้จำนวน 9 หมวดฯ และควรมีการพัฒนาคู่มือการนำกรอบหลักสูตรฯ ไปใช้แก่สถานศึกษาพร้อมทั้งกำหนดให้มีการนิเทศติดตามช่วยให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิผล จากความต้องการเหล่านี้ อาจเป็นเพราะความคาดหวังของสถานศึกษามีความต้องการให้คณะนักวิจัยหรือหน่วยงานหลักได้เป็นที่เล็งและร่วมมือในฐานะเมืองมรดกโลก ต้องการให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งความเข้าใจของคนสุโขทัยได้มีความเข้าใจการเป็นเมืองยูเนสโกอยู่บ้านในพื้นที่แล้ว และเป็นความภาคภูมิใจของคนทุกคนในจังหวัดสุโขทัย จึงเป็นโอกาสอันดีที่ประชาชนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้ ช่วยปลูกฝังเยาวชนคนรุ่นหลังให้สืบทอดและเรียนรู้เรื่องราวเก่าก่อนรวมถึงได้เรียนรู้ประยุกต์สิ่งใหม่จากการถ่ายโอนความรู้ของครูในสถานศึกษาให้เกิดการต่อยอดและพัฒนาางาน ดังจะเห็นได้ว่าการพัฒนาดังกล่าวดำเนินการสร้างสรรค์และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น สร้างอาชีพ และการมีงานทำโดยใช้ฐานองค์ความรู้เดิมมาประยุกต์ปรับเปลี่ยนให้เกิดความเหมาะสมตามสถานการณ์ สอดคล้องกับพันธกิจของสุโขทัยที่ได้กำหนดไว้ว่าการสร้างความร่วมมือระหว่างเครือข่ายร่วมดำเนินการใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน ในมิติเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อพัฒนาเมืองที่เป็นสมาชิกเครือข่าย โดยมีหน้าที่เป็นตัวกลางแลกเปลี่ยนถ่ายทอดประสบการณ์ องค์ความรู้ รวมถึงการขับเคลื่อนกลไกการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของคณะกรรมการยูเนสโกสู่ความยั่งยืนภายในปี 2030 ขององค์กรสหประชาชาติ (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์กรมหาชน), 2562) และผลการวิจัยของ Kim (2012) และกรัณย์พล วิวรรณมงคล (2562) ได้กล่าวว่าสอดคล้องไว้ว่า การพัฒนาเมืองให้เกิดความเหมาะสมและสร้างสรรค์ต้องใช้กลยุทธ์ความร่วมมือและระดมสรรพกำลังหลากหลายส่วนเข้ามาฟื้นฟูให้เหมาะสมตามภูมิหลังและสร้างเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและเป็นที่ยอมรับแก่บุคคลทั่วไปในชุมชนสังคมและประเทศ

2. ผลการพัฒนากรอบหลักสูตรฯ มีจำนวน 9 หมวด และได้นำไปพัฒนาเป็นคู่มือการนำกรอบหลักสูตรฯ ไปใช้สำหรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพเหมาะสมที่ค่าเฉลี่ยรวม 0.84 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า กรอบหลักสูตรฯ ที่ได้พัฒนาขึ้นมีสาระสำคัญภูมิปัญญาเดิมที่เคยปรากฏอยู่ในพื้นที่ สอดคล้องวิถีชีวิตคนสุโขทัย และประเด็นหลักที่ทางองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์กรมหาชน) หรือ อพท.4 ได้กำหนดกรอบไว้ 2 หมวดคือ หมวดเครื่องสังคโลก หมวดเครื่องเงินเครื่องทองโบราณที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของคนสุโขทัย แต่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจึงกำหนดกรอบเพิ่มเติมจาก 2 หมวดที่เสนอทางยูเนสโก ได้เพิ่มเติมอีก 7 หมวด การกำหนดกรอบในครั้งนี้ได้เน้นตามวิสัยทัศน์ของจังหวัดสุโขทัย ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาเมืองสร้างสรรค์สุโขทัย ด้านหัตถกรรม และศิลปะพื้นบ้าน ระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2564-2568) ไว้ว่า “สุโขทัยเมืองมรดกโลก เศรษฐกิจวัฒนธรรมสร้างสรรค์หัตถกรรม และศิลปะพื้นบ้าน สืบสานความงดงามประวัติศาสตร์เมืองพระร่วง” (กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดสุโขทัย, 2564) และยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับกิจกรรมเมืองสร้างสรรค์ (Development of Creative City Infrastructures) (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์กรมหาชน), 2562) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kim (2012) ได้พบว่า วิธีการที่

จะพัฒนาเมืองให้เกิดความเหมาะสมและสร้างสรรค์คือการปรับเปลี่ยนการศึกษาที่หลากหลายรูปแบบ และปรับเปลี่ยนโครงสร้างที่จะต้องอยู่คู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจ

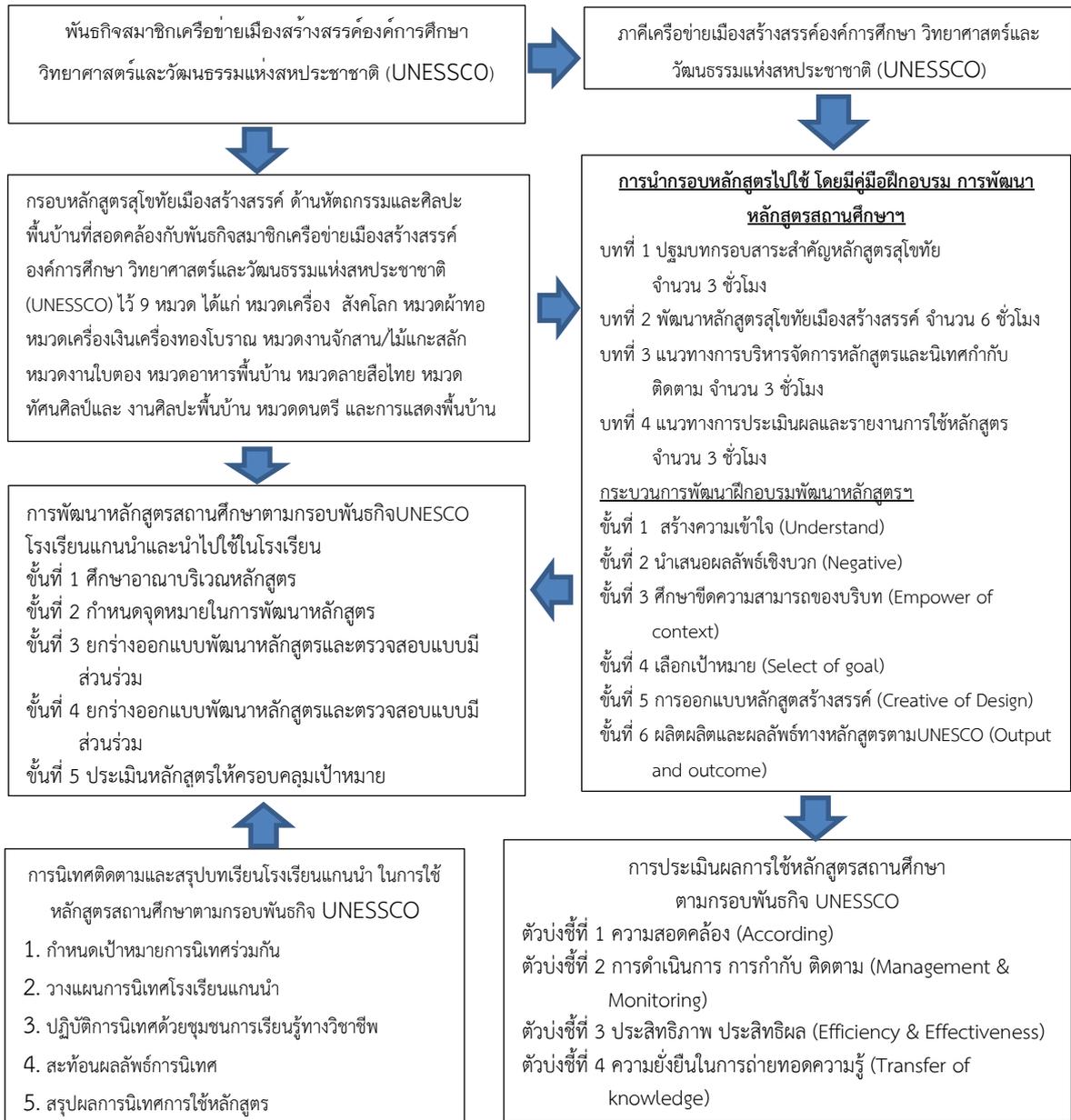
3. ผลการศึกษาการนำกรอบหลักสูตรฯ ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาครอบคลุมทั้ง 9 หมวด โดยเลือกพัฒนาตามบริบทสถานศึกษารวมทั้งหมด 57 หลักสูตรมีคุณภาพเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้พัฒนาขึ้น สอดคล้องและเกิดความเป็นเลิศตามบริบทและส่งผลแก่ผู้เรียน สิ่งที่สำคัญสถานศึกษาแต่ละสถานศึกษา ได้นำหลักสูตรท้องถิ่นเดิมที่เคยมีปรับปรุงและปฏิบัติให้สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรฯ โดยมุ่งเน้น การสร้างสรรค์การเรียนรู้ต่อยอดจากสิ่งเดิม ไม่ได้มุ่งเน้นแต่เพียงสาระความรู้เดิมที่สืบทอดต่อกันมา จนถึงปัจจุบัน การออกแบบสาระหลักสูตรให้มีการดัดแปลง เพิ่มเสริมกระบวนการคิดออกแบบต่อยอด ในภูมิปัญญา จึงเป็นเรื่องที่ยากสำหรับผู้ออกแบบพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และมีขั้นตอนการพัฒนาอย่างประณีตเหมาะสมกับการนำไปใช้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Taba (1962), Tyler (1950), พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2558), กรณ์ยพล วิวรรธมงคล และเรวัตตะ กิจจานุลักษณะ (2556) ได้เสนอว่า การพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมผู้พัฒนาต้อง กำหนดเป้าหมายสำคัญหลักสูตรทั้งวัตถุประสงค์ มวลประสบการณ์ กระบวนการจัดกิจกรรม ประสบการณ์และการประเมินผล รวมถึงการประเมินผลการใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทและสัมพันธ์กับสังคมและชุมชน และไพฑูริย์ สีนลรัตน์ (2557) ได้กล่าวว่าการพัฒนาการศึกษาที่มีคุณภาพ ควรมีการติดตามช่วยเหลืออย่างยาวนานเป็นระบบและกลไกที่มีประสิทธิภาพ

4. ผลการใช้กรอบหลักสูตรฯ ไปใช้ในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมระดับมาก และได้มีการเสนอ แนวทางนำกรอบหลักสูตรสู่ข้อย่อยเมืองสร้างสรรค์ไปใช้โดยให้ปรับปรุงและดำเนินการให้เหมาะสมกับ บริบทอำเภอและจังหวัดสุโขทัย และเผยแพร่แนวทางในวงกว้างขึ้นทั้งนี้พิจารณาตามสถานการณ์ อุปัถยาศัยในพื้นที่ อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินการนิเทศและการติดตาม การนำหลักสูตรไปใช้ใน สถานศึกษาแต่ละสถานศึกษาได้ประสบ มหันตภัยการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อันเป็น เหตุให้ปฏิสัมพันธ์การเรียนรู้ระหว่างครูและนักเรียนต้องห่างหายไป และอาจไม่ได้ลงมือปฏิบัติอย่าง เข้มข้นเนื่องด้วยในภูมิปัญญาบางประการต้องได้รับการโค้ชเป็นพี่เลี้ยง ดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ได้ หลักองค์ความรู้อย่างเชี่ยวชาญจนบรรลุเป้าหมายของภูมิปัญญา รวมถึงกระบวนการนิเทศติดตาม ที่คณะกรรมการวิจัยได้ลงพื้นที่ได้ทำการประสานแต่ยังต้องมีการเฝ้าระวังการแพร่ระบาด สาระสำคัญ ของการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่สังเกตได้โดยส่วนใหญ่จะเป็นเพียงเน้นหลักการและองค์ความรู้ ที่สำคัญ ๆ หลังจากนั้นมอบหมายงานให้ฝึกปฏิบัติงานที่บ้านของตนเองและบริบทในท้องถิ่นของตนเอง ตามวัฒนธรรม สอดคล้องกับ Bayliss (2007) ได้พบว่า ประเพณีดั้งเดิมที่เชื่อมโยงวัฒนธรรมกับเมือง ที่ช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจการท่องเที่ยวกระตุ้นส่งเสริม ร่วมปรับเปลี่ยนวิถีการคิดแนวใหม่เพื่อสร้างต่อยอด ประเพณีและวัฒนธรรม จนประเพณีกลายเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของเมืองในการกระตุ้น อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ และชินวัฒน์ ประยูรรัตน์ (2561) ได้นำเสนอว่า องค์ประกอบสำคัญของเมือง สร้างสรรค์ ควรเป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่นมีหน่วยงานภาครัฐเอกชนได้ให้ความสำคัญและดูแล ส่งเสริมสนับสนุน ปรับสภาพแวดล้อม มีการประสานงานทำร่วมกัน วางรากฐานการปฏิบัติงานจนถึง ปัจจุบันสร้างเครือข่ายการทำงานและสร้างผลผลิตเชิงสร้างสรรค์ และยังคงดำเนินการต่อเนื่องจนถึง ปัจจุบันตามแนวทาง และหน่วยงานต่าง ๆ และเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานรากได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่การพัฒนากรอบหลักสูตรสุโขทัยเมืองสร้างสรรค์ ฯ สู่การนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สรุปลงสาระสำคัญและรายละเอียดได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2 สรุปลงองค์ความรู้การพัฒนากรอบหลักสูตรสุโขทัยฯ

สรุป

1) แนวทางการสร้างกรอบหลักสูตรสรุปได้จำนวน 9 กรอบดังนี้ 1) เครื่องสังคโลก 2) ผ้าทอ 3) เครื่องเงินเครื่องทองโบราณ 4) งานจักสาน/ไม้แกะสลัก 5) งานใบตอง 6) อาหารพื้นบ้าน 7) ลายสือไทย 8) ทักษะศิลป์และงานศิลปะพื้นบ้าน 9) ดนตรีและการแสดงพื้นบ้าน และควรจัดทำคู่มือการนำกรอบหลักสูตรฯ ไปใช้ในหน่วยงานสถานศึกษาและควรจัดฝึกอบรมแก่สถานศึกษาโดยเน้นในลักษณะเชิงปฏิบัติการฝึกปฏิบัตินำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนิเทศติดตาม

2) ผลการพัฒนาและหาคุณภาพภาพกรอบหลักสูตรฯ นำมาพัฒนาเป็นเอกสารสำหรับนำไปใช้ เมื่อประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมรวมที่ 0.84

3) ผลการนำกรอบหลักสูตรฯ ไปใช้ได้จัดทำคู่มือการฝึกอบรมสำหรับโรงเรียน โดยหลังการฝึกอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก และสามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจำนวน 57 หลักสูตรมีคุณภาพในระดับมาก การนิเทศติดตามการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษามีทุกโรงเรียนได้ใช้หลักสูตรเป็นไปตามกรอบหลักสูตรฯ

4) ประสิทธิผลการนำกรอบหลักสูตรสู่โซเทียเมืองสร้างสรรค์ฯ ไปใช้ในสถานศึกษามีผลการประเมินค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก และข้อเสนอแนะหลังจากการใช้กรอบหลักสูตรฯ มีข้อเสนอแนะการนำกรอบหลักสูตรสู่โซเทียเมืองสร้างสรรค์ฯ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความครอบคลุมระบบและกลไกการนำกรอบหลักสูตรไปใช้ในเกิดประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า แนวทางการพัฒนากรอบหลักสูตรสรุปได้จำนวน 9 หมวด ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการวิเคราะห์ต้นทุนและทรัพยากร ความพร้อมสำหรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรฯ และเกิดผลต่อผู้เรียน

1.2 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การนำสาระกรอบหลักสูตรฯ ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดสุโขทัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้ ควรคัดสรรหาผู้มีประสบการณ์มีความรู้ความเข้าใจในบริบทและวางแผนจัดประชุมตลอดแนวทางการพัฒนาทำการศึกษาข้อมูลและประสานหน่วยงานต้นสังกัดหรือเครือข่ายพัฒนาตลอดแนว และมุ่งเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามพันธกิจ

1.3 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ที่สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรฯ โดยจัดทำคู่มือการฝึกอบรมพัฒนา โรงเรียนสามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้จำนวน 57 หลักสูตรมีคุณภาพในระดับมาก และมีการติดตามการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษามีจนทุกโรงเรียนใช้หลักสูตรไปตามกรอบหลักสูตรฯ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการคัดสรรเครือข่ายร่วมพัฒนาจัดฝึกอบรมตามคู่มือการฝึกอบรมและใช้กระบวนการพี่เลี้ยงจะช่วยให้กลไกการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้เกิดประสิทธิผล

1.4 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่า ประสิทธิภาพการนำกรอบหลักสูตรสู่ข้อยัยเมืองสร้างสรรค์ ฯ ไปใช้ในสถานศึกษา มีผลการใช้หลักสูตรที่สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรฯ ค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมากดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทำการศึกษาโรงเรียนที่ผ่านการใช้กรอบหลักสูตรฯ และวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการขยายผล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบกรอบหลักสูตรฯ ที่สอดคล้องกับพันธกิจยูเนสโก กระบวนการพัฒนาหลักสูตร คู่มือการฝึกอบรมการนำกรอบหลักสูตรฯ ไปใช้ กลไกการนิเทศติดตามและที่สำคัญ คือองค์ความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาการจัดการศึกษาในวงการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพการจัดการศึกษาและยกระดับการศึกษาให้สูงขึ้น และควรให้ความสำคัญสำหรับประเด็นในการวิจัย และครั้งต่อไปควรทำวิจัยประเด็นเกี่ยวกับ

- 1) ควรมีการศึกษารูปแบบการนิเทศการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ที่สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรฯ โดยใช้บริบทและพื้นที่เป็นฐาน
- 2) ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ที่สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรฯ
- 3) ควรศึกษาปัจจัยการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ที่สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรฯ ที่ต่างสังกัดต่างหน่วยงานมีผลอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กมล โพธิ์เย็น. (2559). การจัดการเรียนรู้เพื่อนำความสุขสู่ผู้เรียน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 13(2), 121-131. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/suedujournal/article/view/91833>
- กมลชนก ภาคภูมิ, อธิศักดิ์ อุนารมณเลิศ, ลุยง วีระนาวิณ และไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม. (2558). การพัฒนารูปแบบสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. *ลักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)*, 21(1), 105-118. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/tgt/article/view/39271/32527>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรัณย์พล วิวรรณมงคล. (2562). *กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับท้องถิ่น*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- กรัณย์พล วิวรรณมงคล. (2560). *หลักสูตรและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- กรัณย์พล วิวรรณมงคล และเรวัตตะ กิจจานุลักษณะ. (2556). *รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลหนองบัว จังหวัดกาญจนบุรี*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

- กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดสุโขทัย. (2564, 18 กุมภาพันธ์).
แผนพัฒนาจังหวัดสุโขทัย (พ.ศ. 2561–2565) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
2564. สำนักงาน จังหวัด สุโขทัย . <https://www.sktmun.go.th/project-detail?hd=33&id=7603>
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข. (2558). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 4).
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สีนลรัตน์. (2557). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวให้พ้นกับดักของตะวันตก* (พิมพ์ครั้งที่ 7).
วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์. (2562). *คู่มือแนวทางการเสนอเมืองเข้าร่วมเครือข่ายเมือง
สร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก*. สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน).
https://opendata.cea.or.th/dataset/uccn_application_guideline
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*.
<https://www.onec.go.th/index.php/page/view/Outstand/2532>
- ชินวัฒน์ ประยูรรัตน์. (2561). แนวคิดการออกแบบพื้นที่สาธารณะในชุมชนเมืองประเทศเกาหลีใต้.
วารสารสหศาสตร์ศรีปทุม ชลบุรี, 4(2), 58-71. <https://www.chonburi.spu.ac.th/interdiscip/filepdf/20180904123372855.pdf>
- Bayliss, D. (2007). The rise of the creative city: Culture and creativity in Copenhagen.
European Planning Studies, 15(7), 889–903. <https://doi.org/10.1080/09654310701356183>
- Kim, M. (2010). A study on approach system of creative city with the consideration of
sustainable urban regeneration. *Journal of Urban Design*, 15(4), 493–512.
<https://doi.org/10.1080/13574809.2010.502346>
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. Brace and World Inc.
- Tyler, R. W. (1950, January 9). *The steps of curriculum development*.
<https://www.studocu.com/in/document/sri-ramachandra-university/mba-hospital-and-health-system-management/the-steps-of-curriculum-development/32340657>